

Pomemben zgled

Ob letošnjem občnem zboru »Bora«

V petek je imelo športno združenje »Bora« svoj četrti redni občni zbor, na katerem so člani pregledali delo zadnjega leta. Iz poročil in diskusije je razviden velik napredek tega športnega združenja, ki se ne odraža samo v številu pokalov, medalj, športnih zmag, znatno povečanega števila kvalitetnih tekmovalcev, temveč tudi v organizacijski utrditvi in vsestranski moči te važne športne organizacije.

»Bora« je zrastle iz skromnih začetkov v pomemben športni organizem, pri čemer se je zvesto držal nekaterih osnovnih smernic: S športom vzgajati fizično sposobnega mladince, v njem utrjevati visoke moralne kvalitete, v kar na našem področju še zlasti spada narodnostni ponos in zavest, da pripadamo slovenski skupnosti.

Prav visoko moralna načela, ki jih »Bora« utrjuje v svojih članih, pomenijo tudi njegovo osnovno značilnost in so posledica ter vzrok velikega idealizma, mladostnega poleta združenja in njegovih članov, s čimer premagujejo številne ovire, ki jim stojijo na njih poti.

Športno združenje »Bora« pomeni številne športne uspehe in med njimi tudi dosežke, ki pressegajo ozki lokalni okvir. Kljub temu pa tu ne gre za golo hlastanje za rezultati, samo za točke, centimetre, sekunde in druge pokazatelje športnih uspehov, temveč za zdrav razvoj mladine, ki se s športom vzgaja v dobre, poštene in pogumne ljudi, ki ne bodo nikoli pozabili na svoj rod in na svoj materin jezik.

Med te pomembne uspehe lahko vključimo tudi dejstvo, da je prav v tej obliki slovenskim športnikom uspelo prebiti let nezaupanja, ki jih je ločil od italijanske športne javnosti. Atleti »Bora« redno nastopajo na prvenstvih, ki jih organizira CONI, med italijanskimi in slovenskimi športniki so se razvili zdravi odnosi medsebojnega razumevanja, strpnosti, športnega tovarštva. Da se je moglo doseči to stanje, je bilo treba mnogo potrpežljivosti, dobre volje in v nekaterih primerih tudi samopremagovanja. Vendar so s svojimi visokimi športnimi kot še zlasti moralnimi odlikami. Vedno so se dostojno — športno obnašali.

Prav zato je treba še v večjo ostrino obsoditi šovinizem in razizem tistih krogov, ki bi hoteli tudi v šport vriniti nestrpnost, kot je to prišlo izredno ostro do izraza, ko so fantje s Proseka obnovili svojo nogometno ekipo Primorje, kot je obstajala pred drugo svetovno vojno. Ne bomo ponavljali znanih dejstev, ostrih napadov šovinističnega tiska na to ekipo, sklepov nekaterih društev,

DANES

V italijanskem parlamentu se bo debata o programskih izjavah nove vlade nadaljevala šele jutri, na kar bo prišlo do glasovanja, katerega izid pa še ni tako gotov kot bi moral biti, če med demokratizirani in socialisti ne bi bilo znanih sporov, tako da se za KD že ve, da pripadniki Seeblovega ljudskega centra ne bodo glasovali za vlado, pripadniki leve struje PSI pa bodo o tem sklepali danes, ko bomo verjetno zvedeli, ali gredo v resnici na razkol stranke.

Med tem pa je bil v Moskvi objavljen zaključni govor Hruščova na plenumu CK KP SZ, ki je bil v precejšnji meri posvečen tudi zunanji politiki. Predvsem je Hruščov napovedal, da bo SZ znižala vojaške izdatke in da se je lotila — po moskovskem jedrskem sporazumu — uresničevanja velikanškega načrta ter pri tem poudarila, da se bo SZ še nadalje borila za miroлюбno sožitje, da hoče tekmovali na področju odnosov miru, utrditi vesoljni mir in prijateljstvo med narodi. Opozoril pa je vlado ZDA, naj Kube ne ogroža ter dejal, da gre pri odkritju orožja v Venezueli za staro spletko vohunskih agentov. Hkrati je obsodil imperialistični napad na Južni Vietnam. Končno je izjavil, da je SZ takoj pripravljena skleniti sporazum o razorožitvi.

Zahodnonemški socialdemokrati pa so večkrat izjavili svojega voditelja: umiri je Erich Ollenhauer, ki je glede zunanje politike znani predvsem kot avtor načrta sistema evropske varnosti namesto sedanjih vojaških zavezništov.

da z njo nočejo igrati itd. Podčrtati pa je treba dejstvo, da so bili ti šovinistični krogi tokrat osamljeni, pa čeprav so trenutno »Primorju« onemogočili redno igranje na nogometnem prvenstvu. Šovinistom se tokrat ni več posrečilo razdvojiti mladincev na Italijane in Slovence, temveč smo imeli po eni plati Italijane in Slovence, mladih, dobre volje, po drugi plati pa nekaj zagrizlih prenapetih, ki jih je čas že obsodil.

Pri tem je zanimiva ugotovitev, da na Južnem Tirolskem redno igra moštvo »Sudtiroler« in da nihče ne protestira, pa čeprav gre za naziv, ki bode v oči italijanske šoviniste!

Iz poročila o delovanju športnega združenja »Bora« je razvidno, da se je združenje borilo z resnimi težavami materialnega značaja, da pa jih je znalo prebroditi, ob pomoči slovenske javnosti, predvsem z lastnimi napori in z lastnim prizadevanjem. Razvidna je tudi določena — zelo skromna — pomoč CONI. Ni dvoma, da je prav dolžnost oblasti, da pomagajo razvoju športne dejavnosti na našem področju in da se pri tem ne ohrajajo na morebitna zlonamerna prišepetavanja šovinističnih krogov, temveč da izvajajo ustavna načela, ki prepovedujejo kakršno koli diskriminacijo. Oblasti so dolžne poštvovalnim mladincem omogočiti športno udejstvovanje v primernih prostorih, zagotoviti potrebne športne naprave ne samo v mestu temveč tudi v vseh okoliških predelih, tako na Tržaškem kot na Goriskem in v videmski pokrajini.

Dolžnost vse slovenske javnosti pa je, da podpre ne samo športno združenje »Bora«, temveč vse zdrave napore, da se športno udejstvovanje slovenske mladine okrepi, razširi in preraste v tržaški mestni okvir. Slovenska javnost je že pokazala dobro voljo, saj z velikim zanimanjem spremlja razvoj mladega in poleta polnega združenja in prepričanju, da bodo atleti »Bora« še nadalje tako poštvovalno branjali čast svojega društva.

VIKO BOBEK, IVAN IVANČIČ, SIMON KOS, PINKO TOMAŽIČ, IVAN VADNAL, BORCI ZA VOBO DO OBROJENI NA SMRT OD FAŠISTOV SO BILI TU USTRELJENI 15. DECEMBRA 1941.

LE NIČAR NE JOČITE ZA NAMI, LE PLENAM BODA, TIČE Z ROKAMI, ATLANINI V PEAT ZALUJETE ZA NAMI.

Pinko Tomazič, Viko Bobek, Ivan Ivančič, Simon Kos, Ivan Vadnal

Lotili smo se uresničevanja velikanskega načrta

SZ bo znižala vojaške izdatke in je pripravljena skleniti sporazum o razorožitvi, ker hoče tekmovali na področju odnosov miru - Opozorilo vladi ZDA, naj Kube ne ogroža - Obsodba napada na Južni Vietnam

MOSKVA, 14. — Na včerajšnji zaključni seji centralnega komiteja KP SZ je predsednik sovjetske vlade Hruščov v zaključnem govoru sporočil, da bo Sovjetska zveza znižala vojaške izdatke in število svojega vojaštva.

Sporočil je, da bodo predložili ministrskemu svetu predlog o znižanju izdatkov v vojaškem proračunu za leto 1964. Predlog bo postavljen na zasedanju vrhovnega sovjeta, ki se bo začelo v ponedeljek.

»Te pobude miru, je poudaril Hruščov, predstavljajo nov prispevek sovjetske vlade k procesu za popustitev mednarodne napetosti, ki se je začela s sklenitvijo moskovske pogodbe o delni prekinitvi jedrskih poskusov.«

»Lotili smo se uresničevanja velikanskega načrta. Toda želimo opomniti tiste, ki mislijo naslanjati svoje odnose s socialističnimi državami na moč orožja, da če bi si upali sprožiti napad, bi bili neizbežno pogubljeni. Sovjetska zveza ima vse, kar ji je potrebno, in tudi več, kakor ji je potrebno, da odbije vsak napad, da zajamči varnost dežele in varnost vseh socialističnih držav. Politika mirovljubnega sožitja med državami s različnim socialnim sistemom je edina pametna politika v današnjem času. Zanj se je Sovjetska zveza vedno borila in se bo še dalje borila.

Sovjetska zveza hoče tekmovali, ne na vojaškem področju, temveč na področju odnosov miru. Upamo, da bo prevladalo razumevanje med zahodnimi državami in da bodo poslušali klic časa ter upoštevali zahteve narodov, t. j. naj se preneha oboroževanje. Sovjetska zveza ne bo s svoje strani štedila z napori, da se doseže ta smoter.«

Sklicujoč se na izjavo ameriškega državnega tajnika Deana Ruskusa 10. decembra, ki je dejal, da se ZDA sedaj ne morejo čutili gotove drugače nego v svetu, za katerega je varnost dejansko stanje, je Hruščov izjavil: »Dobro reče. Lahko samo upamo, da se bodo ta stališča množila, in to, kar je važnejše, da bodo tem izjavam sledila skladna dejanja. Tisti, ki

realno mislijo in se zavedajo, kakšno odgovornost imajo, bodo storili vse, kar je potrebno, da se uprejo imperialističnim krogom in da preprečijo nevarno zaporedje dogodkov, ki bi neizbežno potegnili s seboj ZDA in druge države.«

Hruščov je dalje izjavil, da »ameriški napadalniki in imperialistični krogi še vedno skušajo ustvariti napetost okoli Kube, in je pripomnil: »Poskusi ustvaritve enotne fronte reakcionarnih sil ameriške celine proti revolucionarnemu otoku, postajajo vedno bolj vztrajni. Razkritje o odkritju orožja v Venezueli in trditve, da je bilo pripeljano s Kube, so stara spletko protivohunskih agentov in napadalcov.«

Hruščov je nadaljeval: »Želim poudariti: gospodje napadalcov, ne vhitite mečev, ne šalite se z ognjem. Zavedati se morate, da boste povečali napetost, in če boste grozili Kubi, bo to vplovalo na celoten mednarodni položaj. Ogrožati svobodo in neodvisnost Kube bi pomenilo veliko kršitev listine Združenih narodov, pomenilo bi vmešavanje v notranje zadeve otoka, napad na suvereno državo. Ta napad bi imel svoj odmev v vseh državah in tudi v Sovjetski zvezi.«

»Toda še več. Sovjetska zveza ima jasne obveznosti do bratske kubanske republike. Mnogokrat smo izjavili, in ponovno izjavljamo, da »revolucionarna Kuba ne bo ostala brez obrambe, če jo bodo napadali imperialistični krogi ZDA napadli. Sovjetska zveza pa je z druge strani zadovoljna ob ugotovitvi,

da kubanska vlada želi normalizirati svoje odnose z ZDA.«

Zatem je Hruščov obsodil ameriški imperialistični napad na Južni Vietnam in je dodal, da gre vsa simpatija Sovjetske zveze pogumnim južnovietnamskim patriotom, ki se borijo za svobodo, svoje dežele. Izrekel je prepričanje, da bo južnovietnamsko ljudstvo, ki se bori za pravico, končno zmagovalo.

V zvezi s sklenitvijo moskovske pogodbe po delni prekinitvi jedrskih poskusov ter sporazum o preprečitvi pošiljanja vesoljskih vozil z jedrskim orožjem na tir okoli Zemlje, je Hruščov izjavil: »Važno je sedaj nadaljevati po poti razorožitve in iti do kraja. Sovjetska zveza je pripravljena še danes razorožiti se, kakor je bila pripravljena to storiti večkrat. Če ima kdo na Zahodu dvome o tem, naj takoj le preiz-

kuša pogodbe po delni prekinitvi jedrskih poskusov ter sporazum o preprečitvi pošiljanja vesoljskih vozil z jedrskim orožjem na tir okoli Zemlje, je Hruščov izjavil: »Važno je sedaj nadaljevati po poti razorožitve in iti do kraja. Sovjetska zveza je pripravljena še danes razorožiti se, kakor je bila pripravljena to storiti večkrat. Če ima kdo na Zahodu dvome o tem, naj takoj le preiz-

kuša pogodbe po delni prekinitvi jedrskih poskusov ter sporazum o preprečitvi pošiljanja vesoljskih vozil z jedrskim orožjem na tir okoli Zemlje, je Hruščov izjavil: »Važno je sedaj nadaljevati po poti razorožitve in iti do kraja. Sovjetska zveza je pripravljena še danes razorožiti se, kakor je bila pripravljena to storiti večkrat. Če ima kdo na Zahodu dvome o tem, naj takoj le preiz-

kuša pogodbe po delni prekinitvi jedrskih poskusov ter sporazum o preprečitvi pošiljanja vesoljskih vozil z jedrskim orožjem na tir okoli Zemlje, je Hruščov izjavil: »Važno je sedaj nadaljevati po poti razorožitve in iti do kraja. Sovjetska zveza je pripravljena še danes razorožiti se, kakor je bila pripravljena to storiti večkrat. Če ima kdo na Zahodu dvome o tem, naj takoj le preiz-

Dunajski sestanek

Kot smo že prejšnji torek na kratko poročali, so bili po skorajda dveletnem premoru (zadnji razgovori so bili meseca februarja 1962) v petek 6. t.m. v zunanjem ministristvu na Dunaju spet razgovori med predstavniki zvezne vlade in koroške deželne vlade ter zastopniki koroških Slovencev o vprašanjih slovenske manjšine na Koroškem. Razgovorov so se udeležili zunanji minister dr. Bruno Kreisky in državni sekretar v zunanjem ministristvu dr. Fritz Steiner z visokimi uradniki ministristva, zastopniki koroške deželne vlade deželni glavar Ferdinand Weidenig (SPOe), namestnik deželnega glavarja inž. Thomas Truppe, predstavnika koroških Slovencev predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Franci Zwitter in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko.

Zastopnika koroških Slovencev sta ob tej priložnosti opozorila na številne probleme, ki še niso bili rešeni. Na šolskem področju so posebno pereča vprašanja šolske nadzorne oblasti, zasedba inšpektorskih mest, sodiščanje manjšine v šolskih svetih, vprašanje javnosti slovenske kmetijske šole v Podravljah, skrb za vzgojo dvojezičnih učiteljev za otroške vrste, posebni prostori za slovensko gimnazijo v Celovcu, da bi končno odpadel stalni popoldanski pouk, ki težko bremenja tako profesorje kakor tudi dijake, ter končno ustanovitve posebnega referata za ljudsko prosveto med koroškimi Slovenci. S strani predstavnikov slovenske manjšine je bilo v tej zvezi opozorjeno, da s tako imenovanim manjšinskim šolskim zakonom za Koroško iz leta 1959 šolsko vprašanje nikakor ni bilo rešeno po želji in po potrebah prizadete manjšine, niti niso bile doslej realizirane številne določbe, ki jih vsebuje ta zakon. Poleg tega sta dr. Zwitter in dr. Inzko zahtevala enakopravnost slovenskega jezika v uradih in dvojezičnost na krajevna imena, kakor je to izrecno predvideno v členu 7 Državne pogodbe. Na konkretnih primerih sta opozorila na oblike diskriminacije in zapostavljanja koroških Slovencev, zlasti na gospodarskem in združbenem področju.

Minister dr. Kreisky in predstavniki koroške deželne vlade so morali priznati, da so mnoga vprašanja res še odprta. Obljubili so, da si bodo prizadevali za rešitev v doglednem času. Mimo teh obljub — takih pa so koroški Slovenci sišali že več kot dovolj — je bila pravzaprav edina pozitivna stvar zagotovilo ministra Kreiskega, da so v državnem proračunu za letos in za prihodnje leto spet predvidena sredstva za ustanovne slovenske manjšine na Koroškem. Zastopnik FPÖe, deželni svetnik Rader, pa je ponovno urgiral uradno objavo rezultatov ljudskega štetja iz leta 1961 po jezikovni pripadnosti ter zakon o tako imenovanem ugotavljanju manjšine.

Ljubljansko »Delo« je o dunajskem sestanku objavilo naslednji komentar:

»Po vsem tem bi lahko rekli, da »na Dunaju ni nič novega«. Skoraj dve leti je minilo od zadnjega takega razgovora, manjšinsko vprašanje, oziroma izvajanje določil člena 7 Državne pogodbe pa je še vedno ostalo tam, kjer je bilo. Zato sta predstavnika koroških Slovencev predlagala, naj bi ustanovili širšo komisijo strokovnjakov, ki bi obravnavala vsa odprta vprašanja in skušala doseči enotne predloge za reševanje v pristojnih forumih. Da bi bila to morda bolj uspešna oblika, kaže primer Južne Tirolske, kjer je 19-članska komisija, v kateri so enakopravno zastopani predstavniki večinskega naroda in manjšine, izdelala obširno poročilo o trenutnem položaju in o potrebi po nujnih rešitvah manjšinskih problemov.«

»Kako so si manjšinska vprašanja sorodna in med seboj povezana, pa dokazuje tudi dejstvo, da so vladni predstavniki glede komunikacije, ki je bil o razgovorih objavljen v tisku in radiu izrecno izrazili željo, naj bi v njem poudarili, da so bili na področju reševanja manjšinskih problemov doseženi tudi pozitivni rezultati. (V torku se je namreč v Milanu začel proces proti južnotirolskim atentatorjem!)

na strelišču pri Opčinah

SPOMINSKO SVEČANOST

ob 22. obletnici mučeniške smrti PINKA TOMAŽICA, IVANA VADNALA, VIKO BOBEKA, SIMONA KOSA in IVANA IVANČIČA

Govorila bosta senator VITTORIO VIDALI in MILAN BOLČIČ. Predsedoval bo MIRKO KAPELJ. Nastopil bo pevski zbor Prosek-Kontovel.

OB UMORU FILMSKE IGRALKE KARYN KUPCINET

V blestečem in razkošnem Hollywoodu zakon ni za vse... enak!

Ob zadnjem hudem zločinu, umoru predsednika ZDA Kennedyja, se je marsikomu zdelo ravnanje policije zelo čudno, saj je imel človek vtis, kot da bi bil predsednik zelo pomamljivo zaščiteno. Se bolj so se ljudje začudili, ko so videli sliko, ki je kazala brezbrizne policiste, medtem ko se je Rubinstein skoraj dotaknil s cevo pištole trebuha dodevnega atentatorja Oswaldia in spustil vanj strel, ki ga je umoril. Evropski človek je ob takšnem ravnanju osupel in zbežal, ker ni vajen nanj. Toda vse kaže, da imajo Američani posebno psihologijo ter da jih marsikaj, kar druge pretrpe, sploh ne gane. Seveda ne smemo pozabiti, da vendar velja to za velik del tamkajšnjega prebivalstva. Človek ima torej vtis, kot da je Amerika nekaka velika Sicilija, kjer se ubojem nihče ne čudi, kot da bi bil nekaj usodnega, in kjer je zelo razširjena potuha zločinem.

Pri vsem tem ne mislimo le na gangsterje, ki imajo tudi po deset zločinov na grbi, za katere mnogi vedo, pa nima policija v rokah nobenih dokazov, na katerih podlagi bi jih lahko predala sodišču, da bi jim prisodilo zasluženo kazen. Prava veriga potuše vlada tudi v Hollywoodu, kjer je že bilo mnogo umorov, katerih krivce niso odkrili. In pri tem ni šlo za kakšne epopelne zločine, marveč za prikrivanje in potuho, ki sta prepredila sodnim oblastem, da bi preganjala krivce. Pri tem se čisto zadržujejo bogastvo, moč in podkupovanje.

Zadnji zločin, ki je še vedno zavil v tajno, je umor igralke Karyn Kupcinec, ki so jo našli zadavljeno. Njena prijateljica, filmski igralec Mark Goddard in njegova žena Marcia, sta bila v družbi Karyn na nekem sestanku s prijatelji nekaj dni prej. Z njo sta se zmenila, da ji bosta naslednji dan telefonirala. Toda tri dni sta jo zamažila klica. Zato sta hotela videti, kaj je z njo, in sta šla na njen dom v Hollywoodu. Tu sta jo našli mrtvo in nago na sofi. Vse je bilo podobno detektivskemu romanu, pomešanemu s spolnostjo. Karyn je imela na obrazu krvne madeže in je bila zadušena. Nekdo jo je

najprej udaril po glavi, da jo je omamili, nato pa jo je zadušil s rokami. V sobi ni bilo nobenih znakov borbe; televizijski sprejemnik je bil še odprt, po tleh pa so bili raztreseni cigaretni ogorki.

Karyn je bila stara 23 let in hčerka znanega filmskega kritika iz Chicaga Irva Kupcinec. Odstotila je iz rodnega mesta, ker jo je privlačila sloves Hollywooda. Igrala je v vrsti televizijskih filmov, nato pa jo je poslal neki producent na lastne stroške na igralske tečaje Actors' Studio Lea Strasberga. Nato je nastopila v raznih gledaliških delih. Tu jo je opazil Jerry Lewis ter ji ponudil kratko vlogo v svojem filmu »Ljubljene

ga mesta, ker jo je privlačila sloves Hollywooda. Igrala je v vrsti televizijskih filmov, nato pa jo je poslal neki producent na lastne stroške na igralske tečaje Actors' Studio Lea Strasberga. Nato je nastopila v raznih gledaliških delih. Tu jo je opazil Jerry Lewis ter ji ponudil kratko vlogo v svojem filmu »Ljubljene

ga mesta, ker jo je privlačila sloves Hollywooda. Igrala je v vrsti televizijskih filmov, nato pa jo je poslal neki producent na lastne stroške na igralske tečaje Actors' Studio Lea Strasberga. Nato je nastopila v raznih gledaliških delih. Tu jo je opazil Jerry Lewis ter ji ponudil kratko vlogo v svojem filmu »Ljubljene

mu dejali »Fatty« (debeluh), ker je tehtal kar 140 kg. Igralec je imel zelo dobrodušen videz in je bil znan po vsem svetu, toda kljub slavi in bogastvu ni bil srečen. Bil je namreč noro zaljubljen v Virginio Rappe, mlado prikupno igralko začetnico. Ta se je zelo rada norce brila iz raznih zaljubljenec, ki so hlepeli po njej in se vrteli okoli njene kakor nočni metulji. Vsakdo si lahko predstavlja, kako se je delala norca iz »trebušnika«. Hlinila je ljubezen in mu zbuja razne upe, potem pa ga je puščala na cedilo. To je bila precej nevarna igra. Nekdo mu je celo dala ključke svoje vile in ga povabila na nočni sestanek. Skrivaj lik je povabila tudi prijateljica in prijateljice, da so lahko poslušali strastne ljubezenske izjave in izlive igralca. V določenem trenutku so se mu nato pokazali in se kruto režali. To je zelo užalilo Arbutkela, ki je dekle oklofotal.

Usodnega septembrskega dne je bil Fatty v San Franciscu. Zvedel je, da je bilo dekle v Hollywoodu s ljudje, ki so zelo slavni in ki bi jim lahko vsak skandalček uničil kariero. Lepa in privlačna ženska jih lahko kompromitira in zato lahko zahteva previsoko ceno za svoj molk. S tem pa tvega svoje življenje.

Nedolgo od tega je neznan morilec ubil zaradi izsiljevanja v Hollywoodu založnika Doora, ki se je specializiral za objavljanje skandalističnih revij, hkrati ubil tudi njegovo prijateljico. Morda gre pri Karyn samo za zločin katerega spolno abnormalnega moškega in ne za druge nagibe. Dejstvo pa je, da je bilo mnogo zločinov v Hollywoodu povezanih s skandali.

Nekdo so pogosto našli umorjena trupla mladih igralk, ki so se pripravljale na filmsko kariero. Našli so jih predvsem na plaži v Malibuju. Nihče ni nikoli zvedel za morilce, ki pa so bili večinoma seksualno abnormalni. Toda večkrat se je zvedelo za morilca, ki pa je ostal neznan.

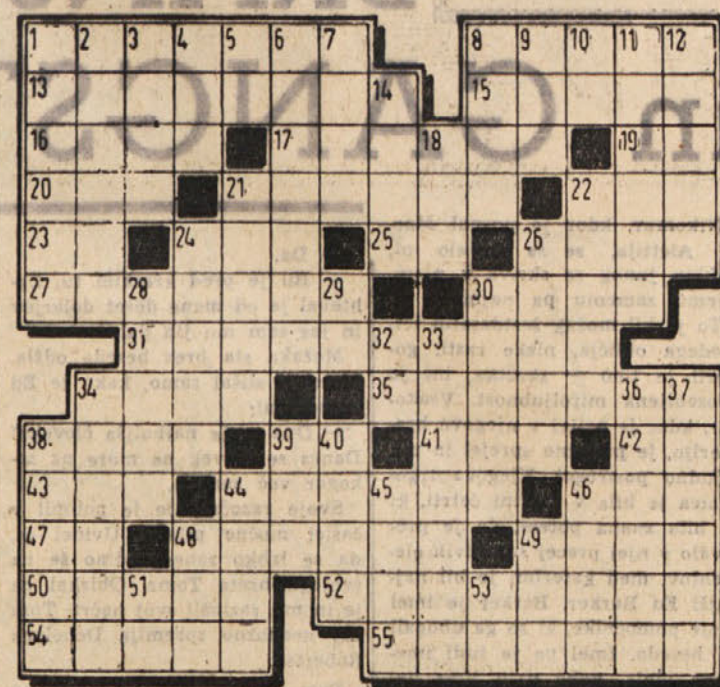
Veliko hrupa je zbudil primer Virginie Rappe, katere smrt je zakrivil 5. septembra 1920 znani komični igralec Roscoe Arbuckle, ki so

pino znani igralcev. Neki zelo slaven igralec je menda preveč vneto dvoril Hearstovo prijateljico Marion Davies. Ponoči je Hearst videl na krogu objeto z moškim, o katerem je Hearst mislil, da je slaven igralec. Potegnil je iz žepa pištole in ubil strastnega oboževalca ženske. Toda bil ni slaven igralec, marveč režiser Thomas Ince. Hearst ga je torej ustrelil »po pomoti«. Kasneje se je zvedelo, da je Ince umrl za vnetjem trebušne mrene.

17. decembra jutraj leta 1935 so našli mrtvo v avtu v njeni lastni garaži igralko Thelmo Todd, ki se je vrnila ponoči iz nekega nočnega lokala. Rekli so, da je bila pijana ter da je pozabila ustaviti motor, tako da jo je zadušil plin, ki je uhajal iz njega. Toda šofer, ki jo je pripeljal domov, je povedal, da je bila trezna. Vmes so bila razna grozila pisma in drugo, a stvar je ostala zavita v temo.

V tistih časih je tudi producent Wagner hudo ranil igralca Jenningsa Langa, ki ga je našel v »intimnem« razgovoru z ženo. Lang se je izlival živ in Wagner je ostal le malo časa v zaporu. Žena in vsi ostali so mu odpustili. O hčerki L. Turner, ki je ubila materinega ljubimca, lepega gangsterja Stompanata, ni treba pisati, ker je stvar še skoraj sveža in splošno znana. Namesto, da bi jo poslali vsaj v poboljševalnico, so jo izročili stari materi. No, poboljšala se ni, saj jih je kasneje v Hollywoodu mnogo nakuhal.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. najvišja jugoslovanska gora; 8. ženska, ki s svojim življenjem jamči za kaj; 13. grelec centralne kurjave; 15. tkanina za posteljnino; 16. del nje; 17. geometrijski lik; 18. osebni zaimek; 20. tulec; 21. skupna pojdina na prostem; 22. japonski drobič; 23. avtomobilska oznaka Islanda; 24. prevozno sredstvo; 25. japonska družabna igra s kamenčki; 26. ostanek dima v dimniku; 27. učitelj latinščine; 30. deklica; 31. nauk o atomih; 34. približen nakaz poti; 36. črnilnik; 38. zimski hlad; 39. začetnici slovenskega pesnika; 41. železov oksid; 42. kemični znak za cirkonij; 43. zrak (lat.); 44. glavno mesto Albanije; 46. bajka o življenju poganskih bogov; 47. okrajšava za tisoč metrov; 48. Verdijeva opera; 49. moško ime (Rudolf); 50. znameniti finski arhitekt (Alvar); 52. francoski maršal iz prejšnjega stoletja; 54. širno morje; 59. pustna šema.

NAVPIČNO: 1. močno razstrelivo; 2. mesto na Siciliji; 3. malik; 4. močna alkoholna pijača; 5. romanski spolnik; 6. zanika-

nje boga; 7. gozdna zver; 8. grafični postopek; 9. žensko ime; 10. enaka soglasnika; 11. veda o prvinah; 12. glavno mesto Grčije; 14. borilec boksarjev; 18. ime španskega pisatelja Borja; 21. ponikva; 22. ravnila; 24. pripadnik plemenitega srednjeveškega stanu; 26. verska ločina; 28. pastirski staja po planšah; 29. z rimskimi številkami »101«; 30. sladka buča; 32. okrajšava za estarejši; 33. tratinca; 34. srbski humoristični pisatelj (Stevan); 36. moško ime; 37. izrit kupček zemlje; 38. pristanišče v južni Kitajski; 39. moško potomec; 40. majhna utežna enota; 44. prestol; 45. pokrajina v Vietnamu; 46. zelo razširjena žuželka; 48. grška črka; 49. nevarna bolezen; 51. samo, zgolj; 53. različna soglasnika.

VODORAVNO: 1. Liston; 7. sapica; 13. Antonio; 15. Torker; 16. Stane; 17. ego; 19. vosi; 20. teta; 21. Ana; 22. Dana; 23. RJ; 24. krilo; 26. Kobe; 27. meso; 29. psiha; 30. kl; 31. Istra; 32. Elo; 33. glad; 35. nein; 36. oje; 37. diani; 38. Ankara; 40. Ionesco; 42. status; 43. jantar.

V Moskvi topli pločniki

Moskva se mora prej kot razna druga mesta pripraviti na zimo. Ljudje, ki se v Moskvi ukvarjajo s ogrevanjem, pravijo da traja dejansko zimsko obdobje kar celih 4800 ur. Od tega odpade po starih izračunih deset let kar 400 ur na čas, ko sneži. Zimska doba namreč težko napor mestnim oblastem. Skupno je treba očistiti snega 37,5 milijona kv.m površine. 1700 po-

sebnih strojev odstrani pozimi kar 22,5 milijona kubičnih metrov snega. Kljub temu obsevnemu delu pa se dogajajo pozimi številne nezgode. Pod nogami pešcev se sneg na pločnikih naglo spremeni v led in mnogo ljudi pade in si zlomi noge, roke, si pretrse močlane in podobno, tako da imajo bolnišnice vedno polne roke dela.

Kako naj bi dosegli, da ne bi bi-

lo niti malo časa nič snega na pločnikih, tako da bi zavirali ljudi pred nezgodami? S tem se ukvarjajo razni mestni očetje. Poleg nujnih strojev za kidanje snega so se inženirji v zadnjih letih ukvarjali z vprašanjem segrevanja pločnikov. Pri tem novemu delu občinskih organov sodelujejo tudi učenjaki moskovskega inženirsko gradbenega inštituta »V. Kuibisev« in strokovnjaki zavodov za izdelovanje načrtov »Mosinproekt« in »Metrogiprotrans«.

V Moskvi opravljajo zelo obsežno dela pri komunalni gradnji mesta. V novih stanovanjskih četrtih za desetisoče in tudi stotisoče ljudi takoj gradijo pod različnimi prometnimi ulicami steze za pešce. Medtem pa so križišča v starih delih mesta prenatrpana. Zaradi tega ulice izravnavajo in širijo, pod njimi pa vrtajo predore za pešce. Brez teh predorov sploh ne gre, kajti v osrednjem delu mesta so križišča, skozi katera se pešje vsako uro na tisoče avtomobilov. Ko so začeli inženirji graditi te predore, so morali misliti tudi na to, kako bi obvarovali stopnice, ki vodijo do njih, pred snegom in ledom. Preostala je samo ena rešitev: segrevati stopnice. V ta namen so predložili električni načrt. Nacelno je konstrukcije je preprosto. Pod stopnicami se namestijo cevi v obliki črke U, v katere je nameščena spirala za ogrevanje, prostor med cevo in zidom pa napolnijo s prežganim magnetnim. Zaradi varnosti pešcev dobavljajo iz mestne centralne tok z močjo samih 36 voltov.

Prve sisteme tega ogrevanja so projektirali tako, da je na površini stopni 20 stopinj toplote. Toda učenjaki so ugotovili, da je za taljenje snega dovolj da se obdrži temperatura 1 stopinje. Namesto do 20 stopinj bodo sedaj segrevali stopnice tako, da bo na njih p.p.r. šini samo 5 stopinj toplote. Sprico tega odkritja pa so prišli do zaključka, da bi lahko uporabili drug sistem, pri čemer se uporabljata voda in zrak in protizmrznjevalna snov. Najprej so pričeli s to svojjo (antifriz), ki ne zamrzne niti pri 40 stopinjah pod ničlo. V podnebnih razmerah Moskve ni ta previdnost glede temperature odveč. Prvi sistem antifrizu so uporabili v Ulici Kuzevjevi most. Pri tem so dali drugo v drugo dve cevi z različnim premerom. Med obema cevmi teče voda iz mestne toplotne. Skoz notranjo cev pa kroži s pomočjo centrifugalne črpalke antifriz. Ko gre ta snov skozi stopnice, se sama segreje do 45 stopinj nad ničlo ter doseže spiralne cevi, ki so nameščene pod pločniki. Izkušnje so pokazale, da se ob tem sistemu sneg takoj stali, ko se dotakne tal. Če pa ne sneži, ostane pločnik suh.

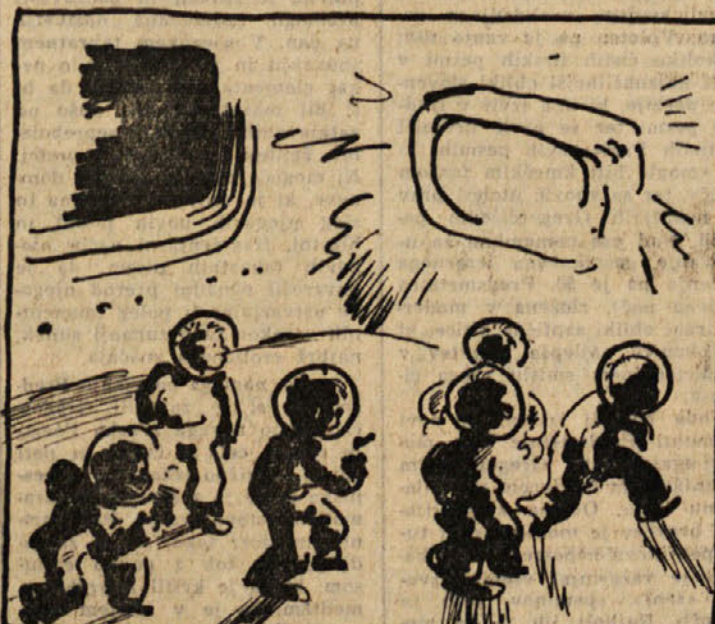
Sedaj se ukvarjajo z različnim sistemom segrevanja. V Ulici Petrovskeje se segrevajo en osek na ta način. V kratkem bodo v Moskvi dokončali še nekoliko ogrevanih prehodov za pešce. Sedaj delajo na novih prehodih na Arbatskem trgu in pri predoru pod Prospektom Kutusova. Tople pločnike bodo zgradili tudi pri postaji podzemne železnice na Markovskem prostoru. Podzemelske baterije bodo namestile tudi pod vhodi v največje moskovske prodajalne. V kratkem bodo tople pločnike tako navadna stvar, kot so sedaj semafori na križiščih.

RIŠE
Vlado Pirnat

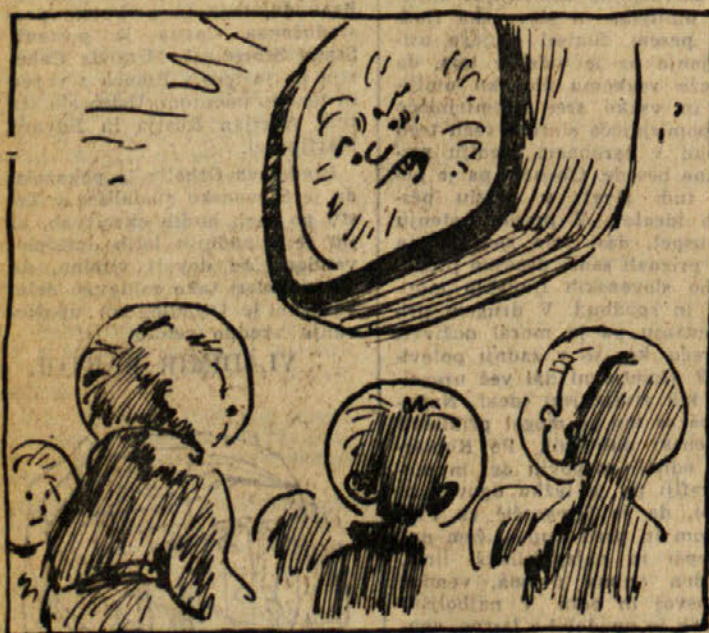
Aleš in Peter v vesolju

PIŠE
Jože Jesih

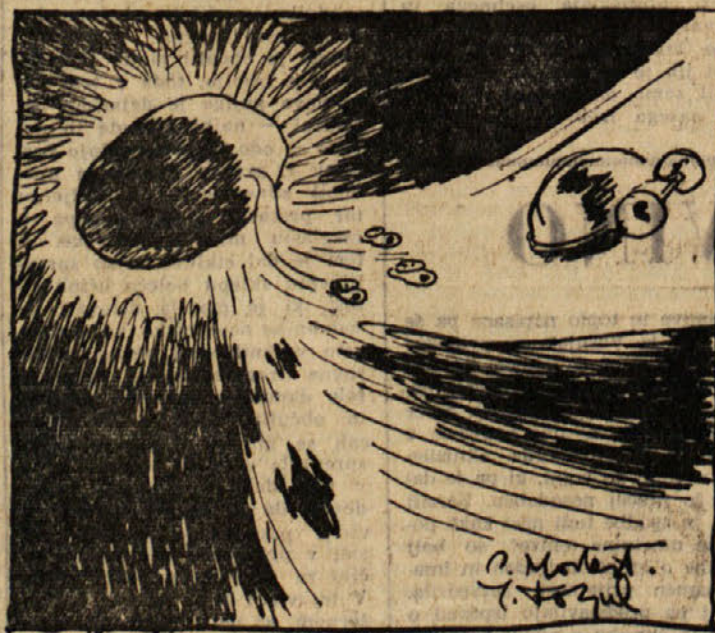
Aleš je vprašal Janeza: »Zanima me, kako, da ste se pripeljali z raketo, ki je popolnoma podobna naši?« Janez se je skrivnostno nasmehnil. »Torej niste ničesar opazili?« je vprašal. Mala pustolovca sta zmignila z rameni. »Ne, ničesar!« »Vzeli smo vam načrt!« je zmagovalno povedal Janez.

»Sedaj se ne bomo pogovarjali, kako so prišli, glavno je, da so prišli. Poglejmo, če imamo kakšno možnost za beg!« je zopet resno rekel Over. Stopili so proti zaprtim vratom, ko so na televizorju zaslišali neke šume. Vrnili so se in čakali kaj bo.

Zopet se je prikazala ista kosmata glava kot nekoliko prej. Hudobno se je zarežala. »Kako gre? Na beg pa je nikar ne mislite. Zarki, ki so v tej sobi, nam razkrivajo vsako vašo misel. Toda, hotel sem vam reči, da se pripravite, ker bomo vsak trenutke poleteli nad Argosom!«

Ujetniki so stopili k steni in kmalu opazili pod seboj planet jajčaste oblike. »Argos!« so vsi hkrati zaklicali. Zagledali so majhna vozila, ki so letela proti ladji. »S temi vozili nas bodo odpeljali v svoje mesto!« je zopet pojasnil Over.

REBUS

Rešitev iz prejšnje številke: SIMON GREGORČIČ

Veljaven od 15. do 21. decembra

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne zamenjajte zvezd in znamenj, ki jih imate zaradi preobčutljivega dela ali prevelikega števila obveznosti. Z ljubljeno osebo boste nastali nesporazumi, spori in razočaranja. Tudi v družini in s prijatelji se bodo odnosi poslabšali.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ta teden je ugoden za vse srčne in prijateljske zadeve. Tudi v družbi boste navezali pri- srčne odnose. Svetujemo vam, da pojasnite nekatere nesporazume, ki kvarijo odnose s svojci. V teh dneh morate skleniti sporazume, ki bodo za vas zelo ugodni.

DVOJKA (od 21. 5. do 20. 6.) Z ljubljeno osebo boste nastali manjši nesporazumi. Znašli se boste v nevarnem položaju, toda morali se boste sprijazniti s tem in sprejeti vse z lahkotnim srcem. Ugodne perspektive v odnosih s prijatelji.

RAK (od 21. 6. do 20. 7.) Srčne zadeve bodo ta teden pod spremenljivim vplivom zvezd in znamenj, ki jih imate zaradi preobčutljivega dela ali prevelikega števila obveznosti. Z ljubljeno osebo boste nastali nesporazumi, spori in razočaranja. Tudi v družini in s prijatelji se bodo odnosi poslabšali.

LEV (od 21. 7. do 20. 8.) Osebe, ki se niso navezale trajnih ljubezenskih odnosov, bodo imele ta teden priložnost srečati zelo zanimive osebe z izrednim znanjem. Na splošno vas bodo v družbi občevali in vam dvorili. Pojdite v družbo starih prijateljev.

DEVICA (od 21. 8. do 20. 9.) Preživljajte boste zelo ugodno obdobje, v katerem boste doživeli lepe stvari, ki bodo odtehtale vsa prejšnja čustvena razočaranja. Okoli sebe boste imeli prijatelje in svoje, ki vam poidejo v vsem na roko. Sprejmite vsa vabila.

TEHTNICA (od 21. 9. do 20. 10.) Sedaj je čustveno življenje precej zmečeno. Zaradi tega boste preveč občutljivi in tudi zamerljivi. Nastal bo morda tudi kakšen spor zaradi preobremenjenosti z delom in splošnega nezadovoljstva. Izogibajte se sporov s prijatelji.

SKORPIJON (od 21. 10. do 20. 11.) Z bliznjim okolišč se boste zelo dobro razumeli. Naleteli boste na ljubljeno osebo, ki vam bo v vsem pomagala, zaradi česar boste postali optimistični in boste zopet imeli zaupanje vase. Okrepitve prijateljskih in družbenih vezi je odvisna od obiskov

STRELEC (od 21. 11. do 20. 12.) Ta teden boste zelo okrenjeni in ne boste čutili nobene zadržane npr. pri 40 stopinjah pod ničlo. V podnebnih razmerah Moskve ni ta previdnost glede temperature odveč. Prvi sistem antifrizu so uporabili v Ulici Kuzevjevi most. Pri tem so dali drugo v drugo dve cevi z različnim premerom. Med obema cevmi teče voda iz mestne toplotne. Skoz notranjo cev pa kroži s pomočjo centrifugalne črpalke antifriz. Ko gre ta snov skozi stopnice, se sama segreje do 45 stopinj nad ničlo ter doseže spiralne cevi, ki so nameščene pod pločniki. Izkušnje so pokazale, da se ob tem sistemu sneg takoj stali, ko se dotakne tal. Če pa ne sneži, ostane pločnik suh.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1. 1964.) Uspešno vam bo vlivati na svojo okolico s svojim čarom. Zelo boste zadovoljni v družbi ljubljene osebe. Z njo obiskute skupne znanje in prijatelje. S sorodniki se boste preprijali zaradi nekega vprašanja, ki bi ga morali že zdavnaj rešiti.

VODNAR (od 21. 1. do 20. 2.) Čustveno življenje vam ne bo mudilo posebnih novosti. Skušajte že od vsega začetka pojasniti nesporazume in ne storite ničesar, kar bi lahko zbudilo ljubosumnje pri ljubljeni osebi. Skoraj vse dni si boste želeli prijetne družbe

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Zvezde vam bodo ta teden zelo naklonjene. Največ zadovoljenja boste imeli od starih prijateljev. Čas je tudi zelo ugoden za sestanke v družbi. Tudi za poslovne zadeve je ta čas zelo primeren. Rešili boste neko vprašanje, ki vas že dolgo tare.

iz naših krajev

T E D E N

Našega tržaškega tedenskega pregleda tokrat ne moremo začeti drugače kot z žalostnim dogodkom, ki je odjeknil med vsem slovenskim prebivalstvom v zamestvu. V tork zvečer je po kratki in hudi bolezni nenadoma umrl Mirko Kosmina, član predstava in dolgoletni tajnik SKGZ, ravnatelj Založništva tržaškega tiska in zvesti bорец za narodnostne pravice Slovencev od svojih mladih let do poslednjega trenutka življenja. Kako cenjen in spoštovan je bil med Slovenci, je dokazal njegov pogreb, katerega so se med veliko množico udeležili tudi zastopniki vseh slovenskih političnih skupin in zastopniki strank, ki združujejo v svojih vrstah Slovence, poleg tega pa tudi številni italijanski napredni ljudje od preprostih delavcev do političnih voditeljev in predstavnikov. Posebno številno so se pogreba udeležili tudi ovisi interniranci v nacističnih taboriščih, ki so skupno s pokojnikom Mirkom prestali vse grozote. V počastitev spomina pokojnika je bila pred pogrebom tudi javna žalna sejo izvršnega odbora SKGZ, na kateri je podpredsednik Boris Race orisal lik pokojnika in njegovo delovanje.

V tem tednu je bilo več sej tržaškega in okoliških občinskih svetov. Tržaški občinski svet je na svoji ponedeljkovi seji razpravljal o ustanovitvi medicinske fakultete pri tržaški univerzi, o komunističnem predlogu za ustanovitev rajonkih konzultit. na svoji petkovski seji pa so poleg drugih odobrili tudi sklep o ustanovitvi šestih občinskih delovnih središč za brezposelne delavce, ki bodo služila za izvajanje javnih del in pa za pogozdovanje. Javna dela vključujejo predvsem gradnjo in urejanje poljskih cest v tržaški okolici. Občinski svet je tudi odobrili sklep o sprejetju federalističnega statuta evropskih občin in krajevnih ustanov. Razen tega so socialistični in komunistični svetovaleci predložili tudi pismeni vprašanja v zvezi z zaostrojitvijo zadeve s študentovskim domom, v katerega so protikustavno sprejeli 8 mornariških oficirjev, zaradi česar 8 potrebnih študentov ni moglo dobiti v domu nastanitve. V tej zvezi so študenti v petek popoldne dom demonstrativno zasedli. Na torkovski seji občinskega odbora pa je odbornik za finance podal izčrpno poročilo o enoletnem delovanju tega resora, pri čemer je ugotovil, da bo občina letos od držinskega davka prejela 930 milijonov lir, od drugih neposrednih davkov pa okrog 930 milijonov lir.

Na seji miljskega občinskega sveta so končno odobrili regulacijski načrt za miljsko občino, na seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta so sprejeli resolucijo proti stalnemu naraščanju cen in še druge sklepe, na seji repentaborskega občinskega sveta pa so odobrili občinski proračun za l. 1964.

Vprašanje draginje je sploh bilo v tem tednu na dnevnem redu. Njem so razpravljali upokojenci OGIL na svojem zborovanju in zahtevali ukrepe proti draginji in reformo pokojnin. Pokrajinski odbor za cene je na svojem sestanku ugotovil prevelike razlike v ceni mlečnih proizvodov in prodaji na debelo in na drobno ter sklenil uvesti maksimalne cene mesa mladega goveda, prav tako pa so o mesu razpravljali tudi na posebnem sestanku na županstvu.

Tudi sindikalno področje je bilo v tem tednu precej razgibanost. Stavkali so delavci opreme Val d'Adige. 48 ur so stavkali gasilci, vendar samo interno. Ponovno je stavkalo 330 delavcev CRDA iz Tržica, delavci v podjetju Atti in delavci v mehanični delavnici CRDA, preklicana pa je bila stavka uslužbencev openskega tramvaja, medtem ko je bila stavka uslužbencev Aegata ponovno odložena v pričakovanju odgovora upravne komisije na delavske zahteve.

V četrtek je bil obhiti zbor Sindikata slovenske šole, s katerega so šolniki poslali ministru za javno vzgojo brzojavko, v kateri ga opozarjajo, da se ni bil rešen boleči problem jurisdikcije ureditve slovenskih šol in osebja. Slovensko kulturno življenje pa je zabeležilo vrhun-

Koristna pobuda

Skupina vinogradnikov iz nabrežinske občine, med katerimi so bili večina nagrajenci iz dosedanjih vinskih razstav, je preteklo nedeljo obiskala Dobrovo in si ogledala tamkajšnje moderno vinsko klet. Strokovnjaki, ki jih je spremljal potek produkcije, zmogljivost kleti in značilnost vin. Naši vinogradniki so si vse z velikim zanimanjem ogledali in postavljali strokovnjaku razna vprašanja glede trgatve in kletarstva. Tako se je razvil prav zanimiv in poučen razgovor, ki bo marsikateremu našemu vinogradniku zelo koristil.

V Dobrovem so nabrežinske goste zelo prijazno in gostoljubno sprejeli; Nabrežinci pa so povabili delegacijo na obisk prihodnje razstave domačih vin. Pobudo za ta koristen obisk je dal nabrežinski župan, katerega so se izletniki lepo zahvalili. Dobro bi bilo, da bi se take pobude uresničile še drugod in da bi prišlo tudi do medsebojnih obiskov in posvetovanj kmetijskih strokovnjakov z obeh obmejnih področij.

Razna obvestila

Preizkusna akcija za ugotovitev bruceloze

Da bi čimprej izpolnili in dokončali preizkusno akcijo za ugotovitev bruceloze, ki se je pojavila v tržaški pokrajini, opozarja pokrajinski kmetijski nadzorništv živilorodov v občini Devin-Nabrežina, da se je z 10. t.m. začelo nadziranje diagnoze mleka in z zmanjševanje goveda, ki se nima sanitetne značke.

Oseba, ki jo je za to pooblastilo pokrajinsko kmetijsko nadzorništv, se bo zglasila pri kmetovih v omenjenih občinah in bo v hlevih pobrala vzorce mleka (mešanice mleka vseh molznih krav). Vzorce bodo potem poslali zooprofilaktičnemu zavodu v Vidmu, kjer bodo ugotovili, če je mleko okuženo po brucelozi.

Prepovedana sečnja iglavcev

Ravnateljstvo za kmetijstvo in gozdarstvo vladnega komisariata sporoča, da je za božične praznike in od 6. januarja prihodnjega leta strogo prepovedano sečnje katerih koli iglavcev. Lastniki, ki bi hoteli izkoristiti omenjena drevesa v navedenem obdobju, bodo morali na-

Upoštevati je treba interese razlaščenih kmetov in lastnikov

Nezadovoljstvo zaradi prenizke cene - Za lepe vinograde ponujajo približno 400 lir za kv. m. - Na razlaščenem področju najbolj rodovitna zemlja - Potreben enoten nastop vseh prizadetih

Pred nekaj dnevi so kmetje, ki imajo svoja zemljišča na Krmenci, to je na levi strani ceste, ki od Adamčevih pelje v Dolino, dobili dekret prefektore - upravni odtok, odtok IV. a, št. 17-C-322095, na podlagi katerega je Ustanova za industrijsko pristanitve v Trstu pooblaščen, da dokončno zasede zemljišča, ki spadajo pod katastrsko občino Dolina in Boljunece ter so vključeni v področje za razvoj industrijske pristanitve, kakor je bilo objavljeno na dolinskem županstvu od 20.8. do 4.9.1963 in v Listu zakonikih objav št. 7 od 20.8.1963.

V omenjenem dekretu je seznam prizadetih lastnikov, površina razlaščenih zemljišč in vsota, ki jo industrijsko prista-

niše ponuja za ta zemljišča. Kakor je navedeno v dekretu, je vodstvo industrijske pristanitve že položilo denar v hranilnico Cassa depositi e prestiti 16.10.1963.

Kmetje in lastniki zemljišč, ki so razlaščen, so nezadovoljni in protestirajo, ker gre za razlaščenje enega izmed najbolj plodnih področij tega kraja, kjer so lepi vinogradi in njive, za katere pa jim ponujajo prenizke cene. O vprašanju širjenja industrijske pristanitve in razlaščenja zemljišč smo že večkrat pisali. Razvoju industrije se ni moč upirati, toda pri tem je treba upoštevati življenjske interese kmetov in lastnikov zemljišč. Če večkrat smo poudarili, da na pristojnem mestu nimajo dovolj razumevanja za potrebe in koristi naših kmetov in da razlaščenje zemljišča tam, kjer se s tem povzroča večja škoda posameznikom in skupnosti, namesto da bi vključili v industrijsko področje kraja, in tam ustanovljali industrijske obrate, kjer ne bi bilo take škode. Glede tega imamo med drugim primer v blizini pri Orehu, in sicer blizu ceste, ki je pelje od Zavelj v Milje, kjer bi lahko uredili nove industrij-

ske obrate. Imamo pa še druge kraje, ki so prav tako primerni za razvoj industrije, a so še prazni. Medtem ko se razlašča plodna njiva in lepi vinogradi, za katere nudijo prizadetim lastnikom prenizke odkupne cene.

Protest prizadetih kmetov in lastnikov je torej popolnoma upravičen in ga na pristojnem mestu morajo upoštevati. Prizadeti kmetje se te dni obračajo na tajništvo Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov, da jim nudi potrebno pomoč.

Ob tej priliki moramo ponovno opozoriti naše prizadete kmete, da bodo dosegli večje uspehe, če ne bodo popuščali, če bodo vztrajali in če bodo enotno nastopali v obrambo svojih interesov.

Iz seznama, ki ga objavljamo, je razvidno, da gre skupno za 54.594 kv. m. površine zemljišč. V glavnem so to lepi vinogradi in njive ter travniki. Prav tako je razvidno, da je povprečna cena 408 lir za kv. m. Ponovno pripominjamo, da so zemljišča blizu glavne ceste in blizu mesta. Potrebno pa je, da se posebej poudarimo, da je cena 400-450 lir za kv. m. vino-grada smešno nizka.

PRAV NA NJEGOV 25. ROJSTNI DAN

Danes popoldne na Opčinah pogreb priljubljenega Jadrana

Kruta smrt nenadoma iztrgala materi-vdovi njegovega edinega sina, ki je bil pomorski oficir

Danes popoldne, prav na njegov 25. rojstni dan, bomo pogrebili v prani grob priljubljenega openskega fanta Jadrana Dolena, ki je po kratki bolezni nenadoma umrl v tržaški bolnišnici. Pokojni Jadrani, sin Ivanke Mesarjeve, se je rodil 15.

decembra 1938 in je bil po poklicu strojni oficir. Pomorske študije je dokončal v Piranu in se je zaposlil pri neki tržaški pomorski družbi. Plul je v Južno Ameriko, kjer je v Braziliji nenadoma zbolel. Z avionom so ga točno pred tremi tedni prepeljali iz Sao Paula in ga nemudoma odpeljali v tržaško bolnišnico.

Vsa zdravniška oskrba je bila zama in zares kruta smrt je ubogi materi - vdovi, iztrgala edinega sina v cvetoči mladosti.

Njegov oče Milan je padel v partizanih in Jadrani je bil edina opora materi, ki je, razen moža zgubila še dve hčerki in ene

Seznam prizadetih lastnikov zemljišč

Objavljamo seznam lastnikov zemljišč na Krmenci, ki so te dni dobili dekrete o razlaščitvah:

KATASTRSKA OBČINA DOLINA

Eulogio Martini in Emilia Lazari por. Martini - Dolina 205 (530 kv. m. zemljišča - 190.000 lir), Luigi Vatta - Zavljje 910 (3363 kv. m. - 1.380.000 lir), Giusto Vatta - Zavljje 910 (2308 - 1.040.000 lir), Carlo Vatta - Zavljje 910 (2564 - 1.600.000), Olga Samec - Dolina 113 (357 - 145.000), Lucija Sancin por. Zerjal - Dolina 102-111 (632 - 255.000), Anton Grabinja, Danica, Zofija in Marija - Dolina 87 (430 - 175.000), Anton Strajn in Mario - Dolina 13 (1279 - 518.000), Anton Strajn - Dolina 13 (636 - 257.000), Pietro Sosa, Stramar 158 (3441 - 1.550.000), Ermanno Sosa - Stramar 158 (1039 - 467.000), Hilarida Adamič - Boljunece 205 (576 - 207 tisoč lir), Ernest Sancin - Dolina 149 (442 - 160.000), Lovrina Rudolf - Dolina 97 (1093 - 443.000), Ursula Parovel - Dolina 91 (798 - 323.000), Maksimilijan Ota - Dolina 14 (827 - 372.000), Michael Zuhar, Rimanje 118 (709 - 255.000), Ljudmila Samec por. Zobeč - Dolina 68 (378 - 170.000), Martin Zerjal, Marija in Antonija Kosmač (406 - 146.000), Zobeč Ana - Boljunece (709 - 255.000), Antonio Montagna, Boljunece 70 (498 - 173 tisoč lir), Antonia vd. Sancin, Martin, Lovrene, Ivan in Marija - Dolina (975 - 351.000), Ivan Zobeč - Boršt 118 (2543 - 735 tisoč lir), Marija Svetina por. Jerpeg - Dolina 195 (135 - 50.000), Marija Foraus - Dolina 57 (283

KATASTRSKA OBČINA BOLJUNECE

Pietro Sosa - Stramar 21 (1827 - 740.000), Franco Mohor (1413 - 570.000), Santino, Angelo, Lucia Musco - Ul. Valdirivo (525 - 213.000), Benedikt Zerjal - Boršt 74 (590 - 213.000), Bruna in Luigia Moretti - Ul. sv. Frančiška 39 (439 - 178.000), Franc Jerpeg - Ul. Toti 4 (514 - 205.000), Anton Foraus - Dolina 3 (442 - 160.000), Josip Zerjav - Jozina - Boljunece 54 (1143 - 410.000), Daniela Petras in Neda por. Hervatič - Skenjenj 1505 (1982 - 710.000), Karlo, Ernesto, Massimiliano, Paola, Alice in Clara Moretti ter Antonia Zerjal - Boljunece 221 (1262 - 510.000), Ivan Komar - Rimanje 70 (108 - 40.000), Michael Kuret - Rimanje 12 (795 - 285.000), Antonia Zerjal por. Zuljan - Boljunece 221 (651 - 263.000), posest boljunske cerkve (611 - 220.000), Giuseppe Bernes - iz Milj (4492 - 1.895.000), Alojzij Petaras, Marija Petaras por. Zobeč, Antonia Petaras vd. Berdon, Josipina Petaras por. Zerjal in Josip Petaras - Boršt 125 (2133 - 964.000), Karlo Sedmak - Boršt (1108 - 443 tisoč lir), Marija Petaras in Edvard Petaras 1193 - 430.000, Martin Cah - Boljunece 58 (1752 - 783 tisoč lir), Marija Senica por. Petaras - Rimanje 73 (2315 - 937 tisoč lir), Katarina Sandri roj. Lovrič - Ul. Zonta 6 (1198 - 430.000), Martin Cah in Andrej Cah - Boljunece 58 (1165 - 524 tisoč), Josip Kuret, Marija Kuret pok. Matevž, Marija Kuret žena Martina, Katarina Kuret, Antonia Pregare, Ivanka Komar, Marija Zuljan, Anna Premolin, Katarina Kuret žena Mihaela, Ursula Kuret, Antonia Kuret roj. Zuljan (2093 - 753.000), Marija Zobeč - Boljunece 95 (1003 - 450.000), Antonia Tomažič roj. Kljun - Boljunece 68 (1003 - 450.000), Ivan Farcar - Dolina 193 (3446 - 1.550.000), Andrej Bradac - Spodnja Magdalena 386 (3851 - 1.640.000), Ivan Maver - Boljunece 81 (1342 - 600.000), Ivan Strajn roj. Jerpeg in Josip Prašelj - Dolina 177-150 (399 - 145.000), Karina Petaras roj. Kraljevič - Zabrežec 22 (749 - 300.000), idem (781 - 315.000), Ivan Zobeč - Boljunece 94 (482 - 173.000), Josina Pečenik roj. Kosmač - Boljunece 107-197 (504 - 180.000), Mirko Adamič - Boljunece 205 (1313 - 472.000), Lovrene Zerjal - Boljunece 78 (2392 - 1 milijon 75.000), Marija Svava in Ivanka Kuret, Ursula Zuljan, Antonia Petaras, Ljudmila Komar - Boljunece 140 (432 - 155.000), Andrej Stralj - Peter - Boljunece 142 (745 - 335.000), Marija Sancin (426 - 190.000), Jakob Strajn - Dolina 72 (813 - 380.000), Ana Kljun roj. Maver - Boljunece 173 (522 - 235.000), Antonia Sancin - Dolina 113 (414 - 167.000), Ivan Sancin - Sorenka - Boljunece 112 (525 - 235.000), Ana Sancin por. Stralj - Boljunece 142 (1034 - 485.000), Kristina Sancin por. Novato - Dolina 174 (764 - 300.000), Iven Sancin - Dolina 115 (989 - 265.000), Ivanka Melika por. Kramar - Marija Kozina por. Clurman in Josip Clurman - Boljunece 80 (4589 - 1.845.000), Zora Zidarč por. Merlak - Ul. Flavia 4 (2198 - 900.000), rosnost boljunske cerkve in Miha Zerjal (1539 - 625.000 lir), Utičlandja Adamič - Boljunece 205 (25 - 10.000), Peter Slavec - Boljunece 203 (1859 - 835.000).

SLOVENSKA VAS TIK OB SINJEM JADRANU

Spomin na stare Barkovlje

Zaslужni barkovljanski možje - Dr. Just Pertot zdravnik in dobitnik

Dr. Just Pertot se je rodil v Barkovljah 30.10.1876 kot sin ugodnega zdravnika in prosekatorja v tržaški bolnišnici dr. Simona.

Just Pertot je obiskoval nemško gimnazijo v Trstu in tam maturiral leta 1895. Medicinske študije je dovršil v Gradcu in je tam doktoriral leta 1901. Istega leta je nastopil službo v mestni bolnišnici, kjer je ostal tri leta in praktikal v vseh oddelkih. Leta 1904 je prevzel po nalogu tržaškega namestništva dolžnostno službo zdravnika malaricne državne akcije v okolici Pulja. V teku takega delovanja se mu je od vseh strani očitalo, da v svojem delu izrablja priliko za narodno propagando. Leto pozneje je prevzel zdravniško službo v bližnjem Medulinu in tudi v tej službi je naletel na same težkote in očitke, češ da govori s svojimi pacienti hrvaško. Ko se je po dovršeni službeni dolžnosti vrnil v svoje rodno mesto, mu je bila služba v mestni bolnišnici odbita.

Stopil je tedaj v službo v tržaškega podpornega in bralne-

Dr. Just Pertot

ga društva, kjer je deloval dolgo let, dokler ni bilo društva od strani fašističnega režima ukinjeno. Tu si je dr. Just Pertot stekel nemalimi žrtvami. V letih 1909 do 1913 je bil dr. Just Pertot izvoljen v mestni svet in v pokrajinski odbor. Ko se je leta 1912 začela balkanska vojna, je krenil dr. Just Pertot na lastno pobudo z ogromnimi zavoji zdravljen in obvez v Črno goro, kjer je kot

zdravnik dobrovoljec delal v Cetinju in Podgorici, dokler ni prišlo češke in druge misli, katerim se je pozneje priključil in deloval, ne da bi čakal na pohvalo ali nagrado.

V prvi svetovni vojni je bil mobiliziran in pozvan v puljsko bolnišnico, potem pa je bil dodeljen utrdbi v Pomeru. Ker se je tam nekoliko preveč zanimal za telefonske naprave, je bil na ovadbo nekega poljskega žida, Grossa, premeščen v Labin. Tu se je seznanil z delavci rudarji in sibi in ugotovil težkote tega težkega ljudstva. Kasneje je bil premeščen v Krnico na desni strani Raše. Protimalaricna akcija ga je naposled pripeljala na Barbanščino.

Tako je dr. Just Pertot preživel dolgi šest let med istrskim revnim ljudstvom in ker je dobro poznal tamošnje razmere je bil pozvan, da poda gotove informacije, ki so bile potrebne srbskim zastopnikom na pariski konferenci.

Pod italijansko okupacijo je dr. Pertot vztrajal dolgi dve najst let, vselej neumorno delaven kot zdravnik in nič manj kot politik. Leta 1924 je bil dr. Just Pertot izvoljen za predsednika tržaške «Prosvete», v katere področje se je vključilo tudi delovanje za Istro. V neštetihih predavanjih po tržaški okolici in po bližnji Istri je dr. Just Pertot nastopal s kinoaparatu, ki je bila podarjena od «Higijenske urade» v Zagrebu. Taka predavanja so navadno dopolnila pevski zbori, tako da je bilo higijensko predavanje združeno s propagando.

Za časa bazoviškega procesa je bil dr. Pertot aretiran in je moral okusiti razne italijanske zapore, dokler ni končal v zlo-

glasnem zaporu Regina Coeli v Rimu, kjer je bil postavljen pred specialno sodišče. Imel je biti konfiniran na otok Lipari, pa se mu je posrečilo prapostiti avstrijsko mejo in od tam v Jugoslavijo, kamor je dospel v začetku leta 1931. Tu je živel kot zdravnik šolske poliklinike v Zagrebu, pozneje pa je dobil vrhu tega še službo zdravnika socialnega skrbstva.

Tako je dr. Just Pertot deloval kot zdravnik dolgi 49 let, a ker je naposled obolel, je bil upokojen.

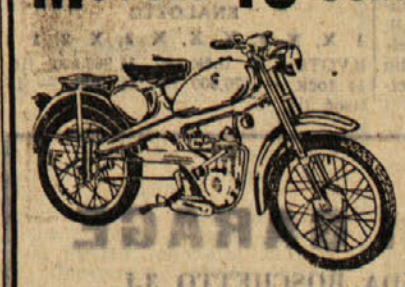
Ob njegovi sedemdesetletnici so mu prijatelji poklonili album z več stotinami podpisov. Uvodni del je napisal njegov prijatelj in dolgoletni voditelj tržaških Slovencev dr. Wilfan.

Dr. Just Pertot je umrl v Zagrebu 10.3.1952.

R. P.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

MOTOM 48 CCM

KDOR NABAVI eno GILERO ali eno MOTOM C

in v MESSUM DECEMBRU ima POSEBEN POPUST!

PRITIKLINE, in nadomestni deli za vse motorje

MOSCHION & FRISORI

TRST, Ul. Valdirivo 46 in Ul. XXX. Ottobre 11 - Tel. 23-475 voliči svojimi klientom srečno in uspešno polno novo leto 1964

Umrl je Jože Jursinovič

Jožeta Jursinoviča ni več med nami. Zadnja leta se mu je zdravje močno poslabšalo in v sredo, 11. t. m. je podlegel starostni bolezni.

Po prvi svetovni vojni je pokojni Jursinovič remal, službeno premeščen v družbo v Milan, kot mnogih drugih slovenskih železničarskih družin iz Rojana. Kot eden od redkih se je vrnil že leta 1935 v domači kraj kot upokojenec.

Po poklicu kovač je kljub brenemu letu rabil ustrezni znanec v okolici ter je ob vsaki priložnosti kljub nevarnim časom fašističnega terorja bodril k narodni zavesti. Med drugo svetovno vojno sta on in njegova žena Terezija smotno prispevala za osvobodilno gibanje in velikokrat nudi bivališče ilegalnim aktivistom OF.

Umrl je v lepi starosti 82 let. Vsi zavedni Rojanci ga bomo ohranili v lepem in hvaležnem spominu.

Polag «LATORO» PIVA se prodaja v gostilnah tudi znani «LASKI GOLDING»

Zaloga za Trst in okolico, tel. 225102

Glavno zastopstvo: «AGROIND» - TRST, Via Valdirivo 36

PHILIPS

več vrednosti vašemu denarju

gospodinjki stroji-radio-TV

KNEZ VALTER NABREŽINA

Tel. 20-123 Za izvoz poseben popust

To je nasvet tvrdke

